

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В УМОВАХ АКТИВНОЇ ФАЗИ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Фенченко М.В., здоб. вищ. осв. ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Г.С. Морозова**
Державний біотехнологічний університет

За нормальних умов головною метою фінансового менеджменту можна вважати забезпечення максимізації добробуту власників підприємства в поточному та перспективному періоді, раціональне використання ресурсів для створення ринкової вартості, здатної покрити всі витрати, пов'язані з використанням ресурсів, і забезпечити прийнятний рівень доходів на умовах, адекватних ризику вкладників капіталу. Ця мета отримує конкретний вираз в забезпеченні максимізації ринкової вартості підприємства [1].

Під час активної фази військової агресії, яка має місце на території України, фінансовий менеджмент доцільно розглядати насамперед в антикризовому аспекті, коли коло задач змінюється з ціллю забезпечення фінансової рівноваги підприємства й успішного продовження його діяльності. Як наголошують Нікольчук Ю.М., Лопатовська О.О., антикризовий фінансовий менеджмент - це механізм фінансового впливу, комплекс заходів на етапах виявлення кризоутворюючих факторів, своєчасної діагностики, запобігання і нейтралізації кризи на підставі використання системи специфічних методів, принципів та прийомів управління фінансами [2]. Пацула О.І. пропонує використовувати метод прорахування декількох варіантів розвитку операційних і фінансових процесів на підприємстві [3].

Зазвичай, антикризовий фінансовий менеджмент пов'язаний з попередніми неоптимальними рішеннями керівництва підприємства, пов'язаних з формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів підприємства та організації обороту його засобів. Зараз навіть сильні підприємства України з історією послідовного правильного менеджменту опинились у ситуації, коли їм треба діяти за антикризовими алгоритмами. На відміну від "звичайного" антикризового фінансового менеджменту, в теперішніх умовах з'явилася необхідність урахування нетипових випадкових зовнішніх негативних факторів, таких, як втрата або пошкодження основних фондів, вимушене переміщення працівників, втрата ринків збуту, зміни валютних курсів, переривання ланцюжків постачання, та зміни законодавства, що можуть мати вплив на можливість ведення бізнесу з

певними суб'єктами, та інших. З іншого боку, уряди України і країн-партнерів мають розуміння необхідності забезпечення функціонування економіки в умовах військового стану й намагаються створювати додаткові можливості для бізнесів, що продовжують функціонування попри виклики. Для підприємців створений розділ Інтернет-порталу “ДІЯ” [5], де пропонуються програми для релокейту підприємств з зон бойових дій, є доступ до грантових програм, платформа для координації постачальників та підприємств та інше. Також, “Офісом з розвитку підприємництва та експорту” [6] було запущено оперативну платформу для українських експортерів, є грантові програми і від урядів інших країн, наприклад, США [7]. В Україні наявна велика кількість внутрішньо переміщених осіб, які шукають віддалену роботу або готові спробувати себе у роботі на новому місці. Це відкриває можливості з оптимізації витрат при правильному підході і врахуванні видатків на оренду приміщень, логістику, винагороду праці та інших.

Таким чином, фінансовий менеджмент в умовах викликів сьогодення має здебільшого антикризовий характер. Серед особливостей можна відзначити наявність серйозних слабoproгнозованих й неконтрольованих зовнішніх ризиків та появу нових можливостей, пов'язаних зі зміною структури попиту, демографії, грантових програм від міжнародних організацій та уряду України та рішень ЄС, що покращують можливості збуту продукції. Фінансовий менеджмент за таких умов повинен враховувати ризики та нові можливості, бути гнучким й оперативно реагувати на ситуацію, що постійно змінюється, маючи заздалегідь пророблені варіанти для можливих альтернативних ліній її розвитку.

Інформаційні джерела:

1. Олійник О.В., Морозова Г.С. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х., 2020. – 248 с.
2. Нікольчук Ю. М., Лопатовська О. О., Вісник Хмельницького національного університету 2021, N1, стор.101.
3. Пацула О. І. Управління фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання в кризових умовах, матеріали науково-практичної інтернет-конференції, 13 травня 2022 року, Львів, стор. 315.
4. Момот Т.В., Безугла В.О., Тарарусв Ю.О., Кадничанський М.В., Чалий І.Г. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. / За ред. Момот Т. В. – К.: Центр учбової літератури, 2011
5. <https://business.dia.gov.ua/wartime> державний інтернет-портал “ДІЯ”.
6. https://export.gov.ua/business_during_war державний інтернет-портал “Офіс з розвитку підприємництва та експорту”.
7. <https://golocal-ukraine.com/grants-for-business/> — портал GOLocal.